

Svenska Dagbl.

8

3/12.39.

"Neutralitet är ansvar."

Nordiskt möte i Konserthuset.



Fyra tankfulla talare vid det nordiska mötet, i Konserthuset: fr. v. Gudmundur Kampan, Harry Blomberg, Alf Ahlberg och Fredrik Ramm.

"Neutralitet är ansvar" lydde motot för det livligt besökta nordiska möte, som på lördagen hölls i Konserthuset, och just nu när vi stå ansikte mot ansikte med osäkerheten måste vi alla vara medvetna om detta vårt ansvar, framhöllo en rad talare. Ingen skandinav kan i denna tid tänka på sitt land utan att också tänka på Norden, hette det vidare. Våldspolitikerna kan segra för stunden och kalla sig realpolitik, men den är i hög grad orealistisk, därför att den förbiser det mest verkliga av allt: den okränkbara rättsordningen.

Högtidligheten inleddes med att professor Oskar Lindberg på orgel utförde en fantasi över "Vår Gud är oss en väldig borg" av Hanff, varefter pastor primarius Widner hälsade de närvarande välkomna. Neutralitet är ansvar inbördes mellan våra folk, yttrade han men påpekade samtidigt att det även är den enskildes ansvar.

Därefter talade professor Gudmundur Kampan, Island. Om någon av oss icke alla redan skulle vara på det klara över, varför vi äro här i kväll, vill jag gärna säga det i en sats: Det är därför att ingen av oss i dessa dagar kan tänka på sitt land utan att tänka på hela Norden. I en tid som denna vet ingen av oss vilken framtid vi gå till mötes men ett står klart: vi stå ansikte mot ansikte med osäkerheten och vi måste känna vårt ansvar. Den nordiska samhörigheten är baserad på det på en gång mest flyktiga och mest hållbara i den mänskliga naturen: den är baserad på anden. Den fred som vi kunna vara betjänta med kan inte komma utan vår medverkan. Tro icke, att det hat, som detta krig sår, skall ha lättare att underordna sig rättfärdighetens eller förnuftets krav än som var fallet 1919.

Nordens folk längta efter aktivt fredsarbete.

Vår generation har levat i ett crescendo av förödelse, förklarade förfat-

tarinnan Anna Lenah Elgström. Vi ha byggt vår kultur på felaktiga grundvalar. Vårt livs inriktning på bara de materiella tingen gör att vi nu fullständigt sakna andlig försvarsberedskap. Det enda som nu kan hjälpa oss är en grundlig självrannsakan, och vi få ej glömma, att vi ha ett dyrbart arv i vår kristna demokrati.

Redaktör Fredrik Ramm, som sedan kriget bröt ut rest omkring i Norden, sade sig ha konstaterat en djup längtan efter aktivt fredsarbete hos de nordiska folken. Norden är den krets av stater, varpå den nya freden kan byggas.

Efter sång av Bromma gosskör talade rektor Alf Ahlberg. Ingenting kan bestå, som endast bygger på det nakna och idélösa våldet. Vad vi uppleva i dagens Europa är sammanbrottet för den våldspolitik, som ibland kallas för realpolitik, men som i anden är orealistisk därför att den icke räknar med det mest verkliga av allt — en helig, okränkbar, gudomlig rättsordning. Den nakna makten kan visserligen för stunden uppnå dramatiska framgångar, som imponerar på den kortsynte och tvingar avgudadyrkare till knäfall. Men om världen skall kunna byggas upp på nytt måste det ske på en fastare andlig grundval.

Professor Eiliv Skard, Norge, frambar en hälsning från Oslouniversitetets rektor professor Seip, som förklarar att vår generation fått den högsta intellektuella utbildning, men samtidigt gått helt bankrutt på det moraliska planet. Författaren Harry Blomberg ansåg att Europas tragedi beror på att Europa svikit det absolut kristna i ideerna och upplöst dem i relativistiska begrepp. Skall Europa kunna räddas måste vi åter upprätta de absoluta ideerna.

Avsikten hade varit att docent Hans Ruin och presidentskan Ester Ståhlberg från Finland även skulle tala vid mötet, men båda hade blivit hindrade att komma.